

STOWARZYSZENIE GMIN I POWIATÓW WIELKOPOLSKI

61-823 Poznań, ul. Piekary 17, Tel. 61 22 40 797, 61 22 55 447, Fax. 61 851 53 95
Konto: 34 1020 4027 0000 1002 0032 8260, REGON: 632006022, NIP: 778-11-14-095
www.sgipw.wlkp.pl, www.investinwielkopolska.pl, e-mail: office@sgipw.wlkp.pl

SGiPW/191/2020

Poznań, 1.10.2020 r.

Pan
Mateusz Morawiecki
Prezes Rady Ministrów

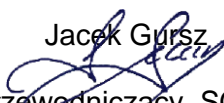
Szanowny Panie Premierze

Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Wielkopolski, opierając się na opinii samorządów lokalnych z regionu, podjęło się analizy procedowanych aktualnie rozwiązań legislacyjnych mających na celu szeroko rozumianą poprawę bytowania zwierząt. Weryfikacja zapisów **Ustawy o zmianie ustawy o ochronie zwierząt z dnia 18 września 2020r.** oraz **poselskiego projektu Ustawy o zmianie ustawy o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczania chorób zakaźnych zwierząt zgłoszonego 15 września 2020r.**, spowodowała sformułowanie licznych uwag i sugestii dotyczących niezbędnych zmian w zaproponowanych rozwiązaniach prawnych, które załączam do korespondencji.

Z punktu widzenia samorządów lokalnych, z uznaniem przyjmujemy próbę uregulowania wielu kwestii, które znajdują się w gestii zadań własnych JST. Zwracamy jednak uwagę na potrzebę dłuższej refleksji nad szczegółowymi zapisami, a także szerokie podejście legislatora do całego procesu konsekwencji, które wywoływać będą nowe regulacje. Godna pochwały wola poprawy jakości życia zwierząt, nie może być oderwana od innych czynników i powiązanego z nimi łańcucha uzależnień gospodarczych.

Polecam uwadze spostrzeżenia i uwagi, które mam nadzieję ubogacą dyskusję na tak istotną dla lokalnych społeczności kwestię.

Z poważaniem

Jacek Gursz

Przewodniczący SGiPW

Załącznik:

Uwagi i propozycje zmian w zapisach Ustawy o zmianie ustawy o ochronie zwierząt z dnia 18 września 2020r. oraz poselskiego projektu Ustawy o zmianie ustawy o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczania chorób zakaźnych zwierząt zgłoszonego 15 września 2020r.

Do wiadomości:

1. Marszałek Sejmu Elżbieta Witek
2. Marszałek Senatu Tomasz Grodzki
3. Przewodniczący Poselskiej Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi Robert Telus
4. Przewodniczący Senackiej Komisji Rolnictwa Jerzy Chrościkowski
5. Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi Jan Krzysztof Ardanowski
6. Pełnomocnik Ministra Rolnictwa ds. ochrony zwierząt Wojciech Albert Kurkowski
7. Sekretarz Stanu w Kancelarii Prezydenta RP Andrzej Dera
8. Wojewoda Wielkopolski Łukasz Mikołajczyk
9. Parlamentarzyści z Wielkopolski
10. JST z Wielkopolski
11. Środki masowego przekazu

Uwagi i propozycje zmian w zapisach Ustawy o zmianie ustawy o ochronie zwierząt z dnia 18 września 2020r. oraz poselskiego projektu Ustawy o zmianie ustawy o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczania chorób zakaźnych zwierząt zgłoszonego 15 września 2020r., sformułowane przez Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Wielkopolski 1 października 2020 r.

I. Ustawa o zmianie ustawy o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt:

1. Wymiary oraz wymagania jakie musi spełniać kojec określone w ustawie w wielu przypadkach będą niemożliwe do zapewnienia. Ponadto, w procedowanych projektach nie ma mowy o przetrzymywaniu zwierząt w mieszkaniach, w przepisach uwzględniono tylko obowiązki dla właścicieli utrzymujących psy na obszarach wiejskich, przy gospodarstwach lub na posesjach wolnostojących.
2. W projekcie ustawy jest zapis, że Minister właściwy do spraw rolnictwa określi w drodze rozporządzenia minimalne warunki bytowe dla poszczególnych gatunków zwierząt utrzymywanych w schroniskach z uwzględnieniem niezbędnych instalacji oraz rodzaju użytych materiałów, a także parametrów fizycznych związanych z utrzymywaniem zwierząt w schronisku, mając na względzie zapewnienie tym zwierzętom właściwych warunków bytowania i opieki oraz wpływ tych warunków na zdrowie i dobrostan zwierząt. Mając na uwadze zawarte w tytule przyszłego rozporządzenia szczegóły dotyczące wskazania nawet rodzaju użytych materiałów oraz parametrów fizycznych dotyczących schroniska pojawia się obawa, że to rozporządzenie będzie bardzo szczegółowe, dlatego już na tym etapie chcielibyśmy zwrócić uwagę, że nadmierne wymagania mogą spowodować utrudnienia niemożliwe do zrealizowania przez niektóre już istniejące schroniska.
W związku z powyższym chcielibyśmy prosić o wprowadzenie możliwości uzyskania pomocy z budżetu państwa na dostosowanie istniejących już schronisk do nowych obowiązków. Obowiązki nakładane przez państwo na istniejące już formy działalności powinny bowiem spotkać się z odpowiednią formą pomocy w dostosowaniu do wprowadzanych wymogów prowadzenia takiej działalności.
3. Zmieniany jest art. 5 ust. 1, w wyniku czego do podjęcia prowadzenia schroniska potrzebna jest decyzja powiatowego lekarza. Jednocześnie brakuje wykreślenia art. 1 ust. 1 lit. j) z art. 5 ust. 1 pkt 2) ustawy o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (również podobne ominięcie ma miejsce w ustawie o ochronie zwierząt- art. 6 zmieniającej ustawy). Co oznacza, że do prowadzenia schroniska odnosi się zarówno art. 5 ust. 1 pkt. 1 i pkt 2.
4. Mając na uwadze zmiany art. 5 (omawiane powyżej) nasuwa się wątpliwość czy zmiany art. 5 ust. 1 odnoszą się literalnie do podjęcia prowadzenia nowego schroniska? Czy również do tych, które są już obecnie prowadzone, przy czym umowa gminy z organizacją pożytku publicznego na prowadzenie schroniska jest podpisywana co roku. Jeżeli dotyczy tylko nowych schronisk i umowa podpisywana co roku nie zmienia tutaj faktu, że to jest to samo schronisko, to co w sytuacji, gdy to samo schronisko było prowadzone dotychczas przez organizację pożytku publicznego „X” a nastąpi od nowego roku zmiana i schronisko będzie prowadziła organizacja pożytku publicznego „Y?”, przy czym odbywać się będzie na tym samym terenie.
5. Art. 10a i art. 56c.3 poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczania chorób zakaźnych zwierząt — podanie niezbędnych instalacji oraz rodzaju użytych materiałów w schroniskach i dokładnych parametrów fizycznych związanych z utrzymaniem zwierząt w schronisku wydaje się być zbyt szczegółowym określeniem. Aktualnie często występuje sytuacja, że jest za mało miejsc dla zwierząt w schroniskach oraz zbyt mała liczba schronisk w stosunku do potrzeb. W związku z tym, wprowadzanie tak szczegółowych parametrów może spowodować, że będzie jeszcze mniej obiektów spełniających wymogi, z którymi będzie można podpisać stosowne umowy na zapewnienie opieki nad bezdomnymi zwierzętami. Bardzo ważny jest dobrostan zwierząt ale należy mieć na względzie też to, że mało będzie obiektów spełniających wymogi i nie będzie gdzie wozić

wyłapanych zwierząt.

W ramach zmian proponowany jest też szczegółowy centralny rejestr m. in. z aktualizowaną co 7 dni ilością miejsc obsadzonych i pozostających do obsadzenia. Należy zaznaczyć, że sytuacja w schronisku zawsze jest dynamiczna i schroniska prowadzą swoje rejestry, a rozszerzenie o rejestr centralny spowoduje dla schronisk dodatkową pracę i może skutkować tym, że nie będą podpisywane umowy z innymi gminami. Gminy nie posiadające schronisk pozostaną bez umów na opiekę nad bezdomnymi zwierzętami. **Może wdrożyć mechanizmy zachęcające do tworzenia i otwierania nowych schronisk, aby sytuacja związana ze zwierzętami się poprawiła;**

6. Art. 24d ust. 1 i 2 poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczania chorób zakaźnych zwierząt zakładający wprowadzenie rejestru lekarzy weterynarii upoważnionych do znakowania psów może spowodować, że w gminach mniejszych gdzie lekarze nie są tak dostępni do przeprowadzania tego typu zabiegów, stanowić może to problem. Taki brak lekarza weterynarii, który zajmować się będzie również wpisywaniem danych do rejestru może powodować, że mieszkańcy będą zmuszeni jeździć do dużych metropolii, aby zaszczepić psa co ich do tego zniechęci. Należy zaznaczyć, że generalnie pomysł centralnego rejestru zwierząt oznakowanych jest bardzo dobry tylko należałoby znaleźć rozwiązanie bardziej praktyczne w zakresie realizacji;
7. Art. 56b.1 poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczania chorób zakaźnych zwierząt stanowi, że wszystkie psy powyżej 3 miesiąca życia podlegają obowiązkowemu oznakowaniu za pomocą czipa. Warto, aby zastanowić się nad sposobem rejestrowania psów bardzo wiekowymi (w przypadku starszych i schorowanych psów bez czipa przeciwskazania medyczne będą umożliwiały brak obowiązku zaszczepiania takiego psa);
8. Art. 2.1. i art. 24d poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczania chorób zakaźnych zwierząt proponuje, że posiadacz psa oznakowanego zobowiązany jest w terminie 18 miesięcy od wejścia w życie ustawy do zgłoszenia się do lekarza weterynarii wpisanego do rejestru w celu wprowadzenia do rejestru danych. Jeśli wejdzie w życie nowelizacja trzeba brać pod uwagę, że gminy realizują czipowanie i dane psów oraz właścicieli są wpisywane do baz funkcjonujących na terenie RP. Ważna byłaby możliwość zaimportowania tych danych, aby wszystkie osoby, które mają już psy podane w bazie nie musiały ponownie wybierać się do lekarza weterynarii (ewentualne przemyślenie spraw odpowiednich zgód, klauzul RODO, aby usprawnić ten proces). W procesie legislacyjnym warto uwzględnić funkcjonujące dotąd bazy, czy będą mogły być prowadzone i co z danymi w nich zawartymi oraz podpisanymi z gminami umowami?; - w uzasadnieniu do projektu wpisano, że gminy powinny mieć wpisane w umowy dot. schronisk sprawy kontroli na miejscu. W nowelizacji jest planowane, że przygotowani do tych działań merytorycznie pracownicy Powiatowych Inspekcji Weterynaryjnych będą przeprowadzać częstsze kontrole w schroniskach (raz na kwartał). W związku z tym, wydaje się nieuzasadnione, aby pracownicy urzędów dodatkowo kontrolowali schronisko na miejscu skoro mają wgląd w comiesięczne zestawienia rotacji zwierząt i wgląd w sytuację schroniska, a nie mają przygotowania merytorycznego. To może też zniechęcić do podpisywania umów z innymi gminami, bo schroniska będą unikały dodatkowych obowiązków kontrolnych;

II. Ustawa o zmianie ustawy o ochronie zwierząt.

1. W procesie legislacyjnym postulujemy umożliwienie prowadzenia miejsca przetrzymywania bezdomnych zwierząt przez spółkę ze 100-procentowym udziałem Gminy. Obecnie w wielu wypadkach gminy realizują to zadanie przez zakłady komunalne w formule sp. z o.o., przy braku jednostki organizacyjnej, której można byłoby powierzyć to zadanie. Ponadto, w nowelizowanej ustawie nie dopuszcza się możliwości, by gminy łączyły wysiłki w ramach jednego schroniska. Biorąc pod uwagę powyższe doprowadzi to do powstania kilku tysięcy schronisk, co wiąże się z ogromnymi kosztami.
2. W uzasadnieniu można przeczytać: „Ponadto, projekt zakłada zmianę w art. 7 w ust. 1 pkt 4 u.c.p.g., zawierającego katalog rodzajów działalności przedsiębiorców, na które wymagane

jest uzyskanie zezwolenia wójta. Z treści tego pkt projektuje się usunięcie wyrazów „prowadzenia schronisk dla bezdomnych zwierząt”. Przy czym nie zauważyliśmy, aby projekt ustawy zawierał taki zapis.

3. We wprowadzonym w ustawie o ochronie zwierząt art. 9 ust. 5 należy jednoznacznie wskazać czy zaproponowane wymiary kojców obowiązują również schroniska czy dotyczą one jedynie gospodarstw domowych. Należy zwrócić uwagę na fakt, że trudno jest oszacować liczbę zwierząt, które trafią do placówki w przyszłości. Powyższe obostrzenia, w związku z art. 11 ust. 3 ww. ustawy zabraniającym odławiania zwierząt bezdomnych bez zapewnienia im miejsca w schronisku, mogą doprowadzić do sytuacji, w których albo schronisko przyjmie zwierzęta i będzie łamać przepisy prawa albo zaprzestanie prowadzenia swojej działalności w obrębie przyjmowania zwierząt bezdomnych. Nasuwa się zatem pytanie o los zwierząt, dla których nie będzie już miejsca w schronisku, biorąc jednocześnie pod uwagę, że w innych tego typu placówkach może dochodzić do podobnej sytuacji. W świetle brzmienia definicji „kojca” trudno jednoznacznie stwierdzić, że ograniczenia co do powierzchni dotyczą schronisk dla zwierząt, a nie wyłącznie prywatnych posiadaczy zwierząt. Rolą schronisk jest zapewnienie opieki zwierzętom, które jej potrzebują, a w dalszej kolejności przekazanie do nowych domów, gdzie znajdą warunki właściwe do ich cech osobniczych, rozmiaru itp. Prowadzący schroniska nie są w stanie przewidzieć, ile i w jakim czasie będzie przebywać w schronisku psów o określonej wysokości w kłębie, stąd sztywne utrzymywanie zasad gwarantujących określoną przestrzeń byłoby obarczone pewnym ryzykiem wyjścia poza tę normę, w ramach rutynowych przyjęć nowych zwierząt. Rozwiązanie tych wątpliwości wydaje się dawać nowy **art. 10a przewidziany w projekcie zmian ustawy o ochronie zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt**, który przewiduje wydanie przez Ministra właściwego do spraw rolnictwa rozporządzenia, które dookreśli minimalne warunki bytowe dla zwierząt w schroniskach. W uzasadnieniu do tego projektu pojawia się potrzeba określenia pojemności danego schroniska, co wskazywać może na inny sposób jej obliczenia, niż przewidziano to w projekcie ustawy o ochronie zwierząt. Istnieje również obawa, że wprowadzenie powyższych obostrzeń może doprowadzić do sytuacji, szczególnie w pierwszych miesiącach ich obowiązywania, w których osoby prywatne nie będą chciały lub nie będą mogły ze względu na koszty dostosować się do zakładanych wymogów co może prowadzić do porzucania zwierząt. Obawa ta dotyczy jednak w większym stopniu polskiej wsi niż dużych miast.
4. Należy zwrócić uwagę na wprowadzany zapis dot. umożliwienia przekazania gminnej jednostce organizacyjnej zwierzęcia dotychczas wykorzystywanego do celów rozrywkowych i widowiskowych, hodowanego i prezentowanego w cyrkach lub bazach cyrkowych. Trzeba mieć na uwadze, że każdorazowe przekazanie takiego zwierzęcia będzie generowało koszty jego utrzymania oraz leczenia. W wielu przypadkach może być mowa nawet o konieczności ich dożywotniej opieki. Co oczywiście nie znaczy, że zmiany uważamy za niepożądane — aspekt finansowy jest jednak nieodzownie związany z tego rodzaju decyzją.
5. Warto zwrócić uwagę na fakt, że nowelizacja ustawy o ochronie zwierząt nie przewiduje zmian co do zakresu programu bezdomności, podczas gdy zmiana do ustawy o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt przewiduje szereg nowych rozwiązań w zakresie znakowania zwierząt. Obecnie zasady te ustala rada gminy we wspomnianej uchwale. Zgodnie z planowaną zmianą - znakowanie ma być odpłatne i prowadzone przez radę lekarsko-weterynaryjną, i przy zachowaniu zasad opisanych w nowym art 56a.
6. Wprowadzony ustęp 3a w art. 7 ustawy o ochronie zwierząt rozszerza katalog osób mogących odebrać zwierzę o praktycznie każdą osobę, która uzna, że działanie lub zaniechanie właściciela zagraża życiu lub zdrowiu zwierzęcia, Dotychczas katalog podmiotów którym przysługiwało takie uprawnienia był ściśle ograniczony do trzech w tym: policjant, strażnik gminny lub upoważniony przedstawiciel organizacji społecznej, której statutowym celem działania jest ochrona zwierząt. Projekt zmieniający ustawę wskazuje dwa przypadki tj. organizację pozarządową wpisaną na listę, o której mowa w art. 34e.ust 1 (w asyście policjanta, strażnika gminnego lub lekarza weterynarii) i każdą osobę (która niezwłocznie

przekazuje zwierzę policji lub straży gminnej, po uprzednim telefonicznym zawiadomieniu). Taki zapis budzi pewne niejasności, z jednej strony właściwy minister prowadzi listę organizacji, uprawnionych do odbioru zwierzęcia, z drugiej zezwala się na powyższe czynności każdej osobie, która uzna o złym traktowaniu zwierzęcia. Proponowana zmiana dotycząca możliwości odebrania zwierzęcia jego właścicielowi przez każdą osobę, może stwarzać duże pole do nadużyć. Z naszych doświadczeń wynika, że zwierzęta często są odbierane właścicielom pochopnie, a po miesiącach/latach spędzonych w schronisku, zwracane są właścicielom. Ponadto ustawodawca nie obciąża tej osoby kosztami postępowania, w przypadku stwierdzenia niezasadności interwencji, a obciąża nimi organizację pozarządową, wpisaną na listę organizacji ujętych w art. 34e. Możliwością zapobiegania ewentualnym nadużyciom przy odbiorze zwierząt przez osoby fizyczne, mogłoby być rozszerzenie art. 7 ust. 4 o zapis, że przy niezasadnionej interwencji kosztami transportu, utrzymania i koniecznego leczenia zwierzęcia obciąża się osobę, która je odebrała.

7. W rozdziale 10 b w zakresie Rady do spraw Zwierząt wśród kręgu wymienionych członków w art. 34 d. pkt 6 zabrakło przedstawicieli schronisk dla zwierząt co warto by było uzupełnić. Podobnie ma to miejsce np. w Belgii i w uzasadnieniu do projektu jest o tym mowa.
8. Zmiany wprowadzające rozdział 10 c w zakresie listy organizacji pozarządowych wprowadza możliwość skreślenia danej organizacji z listy. Nasuwa się pytanie, co w przypadkach prowadzonych już postępowań wszczętych na żądanie danej organizacji pozarządowej, która z tej listy zostanie wykreślona w toku trwania postępowania.
9. Zmiany wprowadzające rozdział 10 d w zakresie przepisów proceduralnych opisują udział organizacji pozarządowych na prawach strony. Zwrócić należy uwagę, że dopuszczenie do udziału w postępowaniu administracyjnym następuje na bazie wydanego postanowienia organu o dopuszczeniu bądź odmowie dopuszczenia strony do udziału w postępowaniu (art.31 par.2 KPA).
10. W art. 7 ust. 3 upoważnienie organizacji społecznej której celem statutowym jest ochrona zwierząt, do decydowania o odbiorze zwierząt bez konieczności chociażby opinii i obowiązkowej obecności lekarza weterynarii wzbudza dużą wątpliwość. Nasuwa się wniosek jednoznaczny - decydentem w tym zakresie będzie przedstawiciel organizacji pozarządowej w towarzystwie policjanta lub strażnika gminnego (subiektywne odczucia i brak elementarnej wiedzy z zakresu hodowli zwierząt osób wskazanych powyżej może mieć decydujące znaczenie na dalsze postępowanie). Nasuwa się pytanie dlaczego policjant lub strażnik gminny ma decydować o odbiorze zwierzęcia, a nie lekarz weterynarii?
11. W art. 7 ust. 3a ponownie subiektywne odczucie „Każdego” (cyt. z projektu ustawy) czyli dowolnej osoby ma decydować o losie zwierzęcia. Zgodnie z zapisem osoba ta odbiera i niezwłocznie przekazuje zwierzę Policji lub straży gminnej, (i co się ma dzieć ze zwierzęciem przekazanym Policji lub straży gminnej do czasu podjęcia decyzji przez wójta, burmistrza, prezydenta miasta?). Udział lekarza weterynarii w przypadku tego postępowania całkowicie został pominięty.
12. Zapropionowany w Ustawie okres przejściowy związany z zakończeniem działalności gospodarczej (hodowla zwierząt futerkowych, stosowanie uboju bez ogłuszania), jest trudny do przyjęcia ze względu na wieloletnie zobowiązania finansowe (kredyty) przedsiębiorców. Utrzymanie takich zapisów spowoduje brak możliwości obsługi rat kredytowych, zaciągniętych bardzo często w lokalnych, niedużych bankach spółdzielczych, które są mocno związane z lokalnymi społecznościami. Powiązane ze sobą uwarunkowania mogą spowodować ograniczenie działalności gospodarczej prowadzonej szczególnie na terenach wiejskich, co bez wątpienia będzie miało niekorzystny wpływ również i na stabilność budżetową JST.